

УДК 342.9

Гуль А.П.¹, Купін А.П.²

¹ студ. гр Ю-313м НУ «Запорізька політехніка»

² канд. юрид. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ВПЛИВУ ПОЛІЦІЄЮ

Сучасне суспільство стикається з різноманітними загрозами, які вимагають від поліції ефективних методів контролю, забезпечення громадської безпеки та заборони незаконної діяльності. Засоби впливу поліції відіграють ключову роль у цих процесах, вони дозволяють поліцейським забезпечувати порядок, здійснювати правопорядок та захищати права та свободи громадян. Поняття «засоби впливу поліцією» охоплює комплекс інструментів, методів та прийомів, які використовуються поліцією з метою впливу на поведінку осіб, забезпечення громадського порядку, запобігання злочинам та забезпечення безпеки громадян. Засоби впливу поліцією можуть бути різноманітними за своєю природою і характером.

Так, відповідно до ст. 45 ЗУ «Про Національну поліцію» основними фізичними засобами впливу є: 1) кайданки та інші засоби обмеження рухомості; 2) гумові та пластикові кийки; 3) засоби, споряджені речовинами сльозогінної та дратівної дії; 4) засоби примусової зупинки транспорту застосовуються для примусової зупинки транспортного засобу, водій якого не виконав законні вимоги поліцейського щодо зупинки транспортного засобу, або якщо дії водія транспортного засобу створюють загрозу життю чи здоров'ю людини; 5) пристрої, гранати, боеприпаси та малогабаритні підривні пристрої для руйнування перешкод і примусового відчинення приміщень; 6) електрошокові пристрої контактної та контактної-дистанційної дії; 7) спеціальні маркувальні та фарбувальні засоби; 8) пристрої, гранати та боеприпаси світлозвукової дії, засоби акустичного та мікрохвильового впливу; 9) водомети, бронемашини та інші спеціальні транспортні засоби; 10) пристрої для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії; 11) засоби, споряджені безпечними димоутворювальними препаратами; 12) службовий собака; 13) службовий кінь.

Ці фізичні засоби впливу поліцією мають використовуватися відповідно до законодавства та в межах необхідної сили. Психологічні засоби впливу поліцією відіграють важливу роль у взаємодії з громадою та управлінні конфліктними ситуаціями.

Основні ролі психологічних засобів впливу поліцією включають: 1. Деескалація конфліктів: Психологічні засоби впливу допомагають поліцейським вміло керувати конфліктними ситуаціями. 2. Переговори та медіація: Поліцейські використовують психологічні методи переговорів та медіації. Психологічна підтримка: Поліція надає психологічну підтримку не лише громаді, але й своїм працівникам. Застосування психологічних засобів впливу поліцією є важливим елементом сучасної поліцейської роботи, спрямованої на підтримку громадського порядку, забезпечення безпеки та збереження громадського довіря. 3. Використання комунікативних засобів впливу поліцією є ключовим елементом їхньої роботи з громадою. Комунікативні засоби впливу дозволяють поліції забезпечувати ефективну спілкування. Основні комунікативні засоби впливу поліцією включають: Вербальна комунікація: Використання словесного спілкування є найпоширенішим комунікативним засобом поліції. Невербальна комунікація: Поліцейські використовують невербальні засоби комунікації, такі як жести, міміка, тілесна позиція. Використання мови символів: Поліцейські можуть використовувати символи, знаки та інші спеціальні позначення для комунікації. Використання технологій

комунікації. Завдяки розвитку технологій поліція використовує різноманітні електронні засоби комунікації. 4. Технічні засоби впливу поліцією включають в себе різноманітні технологічні рішення та пристрої, які використовуються для покращення ефективності поліцейської роботи, наприклад: Відеоспостереження: Системи відеоспостереження дозволяють поліції контролювати певні території, об'єкти або публічні місця. Електронні системи контролю доступу: Поліція використовує системи контролю доступу для регулювання входу та виходу з певних об'єктів, таких як поліцейські дільниці, будівлі або об'єкти інфраструктури. Радіозв'язок: Радіозв'язок є важливим засобом зв'язку між поліцейськими одиницями. GPS-трекери: GPS-трекери використовуються для відстеження руху поліцейських автомобілів та об'єктів спостереження. 5. Спеціальні засоби захисту та зброя: Поліція використовує різноманітні спеціальні засоби захисту та зброю для забезпечення безпеки поліцейських та громади.

Законні, ефективні та пропорційні засоби впливу є основою для збереження прав та свобод громадян, забезпечення громадського порядку і безпеки. Дотримання цих принципів допомагає зберегти довіру до поліції та забезпечити справедливість у їхній діяльності. Визначення пропорційності в кожній конкретній ситуації може бути вимогливим завданням. Для цього необхідно враховувати такі фактори: Необхідність та наступність: Застосування засобів впливу має бути обґрунтованим і необхідним для досягнення мети, такої як захист громади, розкриття злочину або запобігання насильству. Пропорційність загрозі: Рівень застосованої сили повинен бути пропорційним до рівня загрози або порушення. Об'єктивність та професіоналізм: При використанні засобів впливу поліцейський має діяти об'єктивно та професійно.

Областями практичного застосування засобів впливу поліцією є: Забезпечення громадського порядку: Поліцейські використовують різні засоби впливу, такі як фізична присутність, контроль, затримання, щоб запобігти порушенням громадського порядку. Розслідування злочинів: Поліцейські можуть використовувати різні методи та техніки, включаючи інтерв'ю, опитування свідків, обшуки. Захист громадян: Поліцейські можуть використовувати засоби впливу для захисту громадян від небезпеки. Виконання службових обов'язків: Засоби впливу також використовуються поліцейськими для виконання своїх обов'язків.

Застосування засобів впливу поліцією не є безпроблемним процесом і може стикатися з різними проблемами. Деякі з них включають: Зловживання повноважень. Недостатня підготовка та навички. Інформаційні виклики. Психологічні наслідки.

Враховуючи ці проблеми, важливо, щоб поліція мала відповідні процедури та навички для ефективного та пропорційного застосування засобів впливу. Важлива роль засобів впливу поліцією є забезпечення безпеки суспільства, запобігання злочинності та реагування на небезпечні ситуації.

Отже, застосування засобів впливу поліцією має велике значення для забезпечення правопорядку, громадської безпеки та захисту громадян. Проте, це повинно здійснюватись з дотриманням законності, ефективності та пропорційності, а також з урахуванням етичних та правових аспектів.